

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

_____ Հայոց լեզվի և գրականության _____
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ՝ Բաբույան Հ. Ռ. /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № _____ 16 _____

«_15_» _____ մայիս _____ 2023թ.

ՀԼԳ/Բ-028 «ԽՈՍՔԻ ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ» ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝	011401.00.6 Մասնագիտական մանկավարժություն <small>/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/</small>
Կրթական ծրագիր՝	011401.19.6 Հայոց լեզու և գրականություն <small>/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/</small>
Որակավորման աստիճան՝	Մանկավարժության բակալավր <small>/բակալավր, մագիստրատուրա/</small>
Ամբիոն՝	Հայոց լեզու և գրականություն <small>/ամբիոնի լրիվ անվանումը/</small>
Ուսուցման ձևը՝	_____ հեռակա _____ <small>/առկա, հեռակա/</small>
Կուրս/կիսամյակ	__2-րդ, 2-րդ կիսամյակ__
Դասախոս(ներ)՝	_____ Ա. Պողոսյան _____ <small>/անուն, ազգանուն/</small>
Էլ. հասցե/ներ՝	_____ poghosyanalbert@mail.ru _____

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8. Դասավանդման մեթոդներ
9. Ուսումնառության մեթոդները
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ
 - 12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ
 - 12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ
 - 12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում
14. Գնահատում
 - 14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում
 - 14.2. Հարցաշար
 - 14.3. Գնահատման չափանիշներ
15. Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում.

«Խոսքի մշակույթի հիմնախնդիրներ» առարկայի ուսումնամեթոդական փաթեթը կազմված է բակալավրի հիմնական կրթական ծրագրի «Հայոց լեզու և գրականություն» մասնագիտության կրթական չափորոշիչների հենքով կազմված ուսումնական պլանի պահանջների, առարկայի բաղադրիչների հիման վրա և նպատակաուղղված է բակալավրական կրթության կազմակերպման, դասավանդման որակի բարձրացմանը:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակը պետք է լինի սովորողի մեջ մշակել և կատարելագործել ժամանակակից գրական հայերենի պահանջներին համապատասխան խոսք կառուցելու, իր խոսքը վերահսկելու, բարբառային, ժարգոնային արտահայտություններից մաքրելու, մայրենի լեզվով տարբեր բնույթի տեքստեր և գրականություն կարդալու, կարդացած գրական երկը ինքնուրույնաբար մեկնաբանելու կարողություններ: Շեշտը պետք է դնել նաև բառարաններից, հանրագիտարաններից, տեղեկատու գրականությունից, տպագիր և էլեկտրոնային աղբյուրներից օգտվելու, գեղարվեստական և գիտահանրամատչելի գրականություն կարդալու, գործնական բնույթի զանազան փաստաթղթեր կազմելու կարողությունների, ինչպես նաև տարբեր իրադրություններում համապատասխան խոսքային վարքագիծ դրսևորելու ունակության զարգացման վրա:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են՝ սովորողների բառապաշարի հարստացում, որը նպաստում է աշխարհայացքի և ճանաչողության ընդլայնմանը, է ինքնուրույն բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու կարողությունների մշակում, լեզվաքերականական գիտելիքները խոսքի կառուցման ընթացքում կիրառելու հմտության կատարելագործում, է գրական և մասնագիտական տեքստի վերլուծության և մեկնաբանության միջոցով գրվածքի լեզվաոճական առանձնահատկությունները բացահայտելու կարողության կատարելագործում, է շարադրությունների, փոխադրությունների, ռեֆերատների, զեկուցումների, վերլուծական - դատողական գրավոր խոսքի, կարծիքի և այլ ստեղծագործական աշխատանքների միջոցով կապակցված շարադրանք ստեղծելու կարողությունների մշակում, է տարբեր բնույթի (գեղարվեստական, արձակ և չափածո, հրապարակախոսական, գիտական և այլն) տեքստերի լեզվաոճական վերլուծության միջոցով սովորողների լեզվական ճաշակի և խոսքի մշակույթի զարգացում, է տարբեր տիպի բառարաններից, հանրագիտարաններից, տեղեկատու և օժանդակ, տպագիր և էլեկտրոնային ձեռնարկներից օգտվելու և ինքնուրույն կերպով գիտելիքներ ձեռք բերելու հմտությունների մշակում, է տարբեր բնույթի գեղարվեստական

(արձակ և չափածո) ստեղծագործությունների ուսուցման ընթացքում սովորողների արտահայտիչ ընթերցանության, ասմունքի, ճարտասանական կարողությունների զարգացում: խոսքի մշակույթի հիմունքների դասավանդումը ունի մի կարևոր և սկզբունքային նպատակ՝ նպաստել սովորողի՝ որակյալ, գրագետ ու բանիմաց մասնագետ դառնալուն:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները.

Բուհում «Խոսքի մշակույթի հիմունքներ» առարկայի ծրագիրը յուրացնելու համար ուսանողը պետք է ունենա բակալավրական կրթության «Ժամանակակից հայոց լեզու» առարկայի ծրագրով նախատեսված գիտելիքների պաշար, ինչպես նաև ավագ դպրոցի հայոց լեզու դասընթացից և ՄԿԾ-ով նախատեսված լեզվագիտական -բուհական դասընթացից ստացած գիտելիքների պաշար: Սովորողը պետք է ճանաչի լեզվական և ոճագիտական հիմնական կարգերը, հասկացությունները բովանդակությունը, լեզվական միավորների կիրառական առանձնահատկություններն ու հնարավորությունները:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը¹ և /կամ կոմպետենցիաները.

«Խոսքի մշակույթի հիմունքներ» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա.

Հայերենի հիմնական կանոնակարգերը, բարեկիրթ խոսքին բնորոշ հիմնական բառերն ու արտահայտությունները: Կարողանա հասկանալ քերականական զուգաձևությունները: Կարողանա գործնականում կիրառել դրանք: Տալ համակարգված և հիմնավոր պատկերացում գրական, լեզվական, ոճական նորմաների վերաբերյալ, որոնք կիրառելի են ժամանակակից հայերենի համար: Կազմել տեսքտեր գիտական և գործնական շփումների ու հարաբերությունների ժամանակ Ձևավորել ապագա մանկավարժին հատուկ հաղորդակցական կուլտուրա:

Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.

Ձևավորել բանավոր խոսքի կուլտուրա և գրավոր խոսքի բարձր մակարդակ, մշակել խոսքային գործունեության այնպիսի ձև, որը հնարավորություն կընձեռի բարի դրացիական հարաբերություններ ստեղծելու համար, ընկալել խոսքային կառույցի լեզվական կադապարները, վերլուծել դրանք, եթե դրանք չեն դիտարկվել ուսումնասիրության ընթացքում: Ունակ կլինի հասկանալու խոսքային կուլտուրայի

¹ <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

խնդիրները և գնահատելու դրանք, կկարողանա գործնականում կիրառել գիտելիքները, առաջ քաշել խնդիրներ և լուծել դրանք:

Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.

1. ճիշտ շեշտադրել բառերը,
2. ճիշտ արտաբերել բառերն ու արտահայտությունները,
3. քերականորեն գրագետ կապակցել բառերը,
4. գրագետ գրել և արտաբերել ատարալեզու բառերը,
5. գրագետ գրել.
6. ճանաչել խոսքի ոճերը.
7. ձևակերպել գործնական գրություններ, գրագետ գրել, շարադրել մտքերը:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա) Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,

ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,

ԳԿ9 խնդիրների լուծում,

ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,

ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,

ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,

ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Բ) Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,

ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,

ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

ԱԿ11 տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,

ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի

պահանջների².

«Խոսքի մշակույթի հիմունքներ» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և բանասիրության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	2 կրեդիտ/60 ժամ	2 կրեդիտ/60 ժամ

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	14	4
Գործնական աշխատանք	16	6
Մեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք	30	50
Ընդամենը	60	60
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	ստուգարք	ստուգարք

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները³.

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն

² Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

³ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության: Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁴
 - **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
 - **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
 - **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
 - **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաձանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
 - **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:

8. Դասավանդման մեթոդներն են՝ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր:

9. Ուսումնառության մեթոդներն են՝ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁵.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների		
		դասախոսություն	գործնական աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Հայոց լեզվի ծագումը: Մեսրոպ Մաշտոցն ու հայոց այբուբենը, լեզվի զարգացման փուլերը:	0,5	0,5	5
2.	Ճարտասանություն կամ պերճախոսություն, հոետորություն		0,5	5
3.	Հայերենի ուղղագրությունն ու ուղղախոսությունը:	0,5	0,5	5
4.	Հոմանիշներ և հականիշներ, համանուններ, հարանուններ		0,5	5
5.	Բառապաշարի տարբեր շերտերը (համագործածական, գրքային, առօրյա- խոսակցական)	0,5	0,5	5
6.	Տվյալ մասնագիտության հետ կապված փոխառություններ, օտարաբանություններ, նորաբանություններ և հնաբանություններ	0,5	0,5	5
7.	Ճիշտ խոսենք և գրենք. թերասություններ և թյուրասացություններ (ուղղագրական, հոլովական, ինդրառական, խոնարհման և այլ կարգի սխալներ	0,5	0,5	5
8.	Հայերենի կետադրությունը:	0,5	1	5
9.	Ոճաբանություն, ոճերի տեսակները՝ վարչական, գեղարվեստական, հրապարակախոսական, առօրյա - խոսակցական, անհատական:	0,5	0,5	5
10.	Գործնական գրություններ՝ նամակ, լիագորագիր, դիմում, ինքնակենսագրություն, բացատրագիր, բնութագիր, տեղեկանք, քաղվածք արձանագրություն և այլն: Բնագրային և փաստավավերագրական փաստաթղթեր մեծերի կյանքից, հուշեր:	0,5	1	5
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		4	6	50

⁵ Նման է օրացուցային պլանին

11. Ուսումնասիրողական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Պ.Պողոսյան, Ոճագիտության և խոսքի մշակույթի հիմունքներ, երկու գրքով	2006
2.	Գ.Զահուկյան, Հայոց լեզվի տեսության հիմունքները	1960-62
3.	Ս.Էլոյան, Նորաբանությունների բառարան	2002
4.	Յուրի Ավետիսյան, Արտաշես Սարգսյան և ուրիշներ, Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ	2014-16
5.	Լ. Եզեկյան, Խոսքի ճշտություն և ճշգրտություն	2013
6.	Ն.Վ. Ներսիսյան, Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ	2015
7.	Ավետիսյան, Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, գիրք Ա, Բ	2015
8.	Գաբրիելյան Վ., Գրավոր խոսք	2012
9.	Դավթյան Ռ. , Լեզու և խոսք, Ուսումնական ձեռնարկ	2006
10.	Բեդիրյան Պ., Ժմ/կից հայերենի դարձվածաբանություն	1973
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Բարսեղյան, Ուղղագրական-ուղղագրական բառարան	1973
2.	Սուքիասյան, Հայոց լեզվի հոմանիշների բառարան	1967
3.	Դավթյան, Խոսքի արվեստ	2000
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	http://ysu.am/files/06Y_Avetisyan-1431951000-.pdf http://ysu.am/files/01Y_Avetisyan-1426675452-.pdf http://ysu.am/files/08Y_Avetisyan.pdf http://ysu.am/files/06Y_Avetisyan.pdf http://ysu.am/files/08Y_Avetisyan-1473768678-.pdf	2011,2015, 2016

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁶
1.	Հայոց լեզվի ծագումը: Մերոպ Մաշտոցն ու հայոց այբուբենը, լեզվի զարգացման փուլերը:	Ինտեգրված ուսուցման համար օգտագործել Պ. Սևակի «Եվ այր մի Մաշտոց անուն...» պոեմը և Վ. Սանթրյանի «Մաշտոցի որդիները» էսսեների ժողովածուն:	0,5	ՊԳ1, 6, 7, 2
2.	Ճարտասանություն կամ պերճախոսություն, հոնետություն	Բաֆֆու «Պարույր Հայկազն» վեպը, Վանիկ Սանթրյանի «Մաշտոցի որդիները» էսսեների ժողովածուից հայ նշանավոր ճարտասանին նվիրված հատվածը		ՊԳ1, 6, 7
3.	Հայերենի ուղղագրությունն ու ուղղախոսությունը:	Հենրիկ Հարությունյան «Հետաքրքրաշարժ հայոց լեզու» և գեղարվեստական գրականություն, որն առնչվում է տվյալ մասնագիտությանը	0,5	ՊԳ1, 6, 7
4.	Հոմանիշներ և հականիշներ, համանուններ, հարանուններ	«Հայկական ավանդապատումներ» Է Հայկ և Բել Է Տիգրան և Աժդահակ Է Արա Գեղեցիկ և Շամիրամ «Հին հունական լեգենդներ ու առասպելներ» Է Հերակլես Է Արգոնավորդներ:		ՊԳ1, 6, 7, 2
5.	Բառապաշարի տարբեր շերտերը (համագործածական, գրքային, առօրյա-խոսակցական)	Ա. Աբրահամյան «Բառ և խոսք» Ն. Մկրտչյան «Բառերի կենսագրությունից» Կիմ Բակշի «Քարե սիմֆոնիա» Վարդգես Պետրոսյան «Հայկական էսքիզներ»	0,5	ՊԳ1, 6, 7, 2
6.	Տվյալ մասնագիտության հետ կապված փոխառություններ,	Ակ. Բակունց «Բրուտի տղան», «Հովնաթան Մարչ» Ղ. Աղայան «Տորք Անգեղ», Հեփեստոսի մասին առասպելը՝ Ա.	0,5	ՊԳ1, 6, 7, 3

⁶ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	օտարաբանություններ, նորաբանություններ և հնաբանություններ	Կունի «Հին հունական լեզուներ և առասպելներ» գրքից Գ. Նիկոլյան «Ճակատամարտ ճանապարհին» վեպից հատվածներ		
7.	Ճիշտ խոսենք և գրենք թերասությունների և թյուրասացություններ (ուղղագրական, հոլովական, ինդրառական, խոնարհման և այլ կարգի սխալներ)	Հ. Պարոնյան «Ազգային ջոջեր»	0,5	ՊԳ1, 6, 7
8.	Հայերենի կետադրությունը:	Գեղարվեստական գրականության ընտրովի հատվածներ Համո Սահյանի «Հայաստանը երգերի մեջ», Պ, Սևակի «Մարդը ափի մեջ», Ակ. Բակունցի «Մթնաձոր» ժողովածուներից	0,5	ՊԳ1, 6, 7
9.	Ոճաբանություն, ոճերի տեսակները՝ վարչական, գեղարվեստական, հրապարակախոսական, առօրյա - խոսակցական, անհատական:	Մասնագիտական որևէ դասագիրք , ՀՀ Սահմանադրություն, Ղ. Աղայանի «Անահիտ» հեքիաթից արհեստներին առնչվող ընտրովի հատվածներ	0,5	ՊԳ1, 6, 7
10.	Գործնական գրություններ՝ նամակ, լիազորագիր, դիմում, ինքնակենսագրություն, բացատրագիր, բնութագիր, տեղեկանք, քաղվածք արձանագրություն և այլն:	Բնագրային և փաստավավերագրական փաստաթղթեր մեծերի կյանքից, հուշեր (Ռ. Զարյան «Հուշապատում», Վ. Տերյան, Դ. Վարուժան «Նամականի») Գեղարվեստական գրականության ընտրովի հատվածներ՝ Նար - Դոս «Աննա Մարոյան»	0,5	ՊԳ1, 6, 7

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ⁷
1.	Հայոց լեզվի ծագումը: Մերոպ Մաշտոցն ու հայոց այբուբենը, լեզվի զարգացման փուլերը:	Ինտեգրված ուսուցման համար օգտագործել Պ. Սևակի «Եվ այր մի Մաշտոց անուն...» պոեմը և Վ. Սանթրյանի «Մաշտոցի որդիները» էսսեների ժողովածուն:	0,5	Բանավոր հարցում, գրավոր աշխատանք	ՊԳ1, 6, 7, 2
2.	Ճարտասանություն կամ պերճախոսություն, հռետորություն	Բաֆֆու «Պարույր Հայկազն» վեպը, Վանիկ Սանթրյանի «Մաշտոցի որդիները» էսսեների ժողովածուից հայ նշանավոր ճարտասանին նվիրված հատվածը	0,5	Բանավոր հարցում, գրավոր աշխատանք	ՊԳ1, 6, 7
3.	Հայերենի ուղղագրությունն ու ուղղախոսությունը:	Հենրիկ Հարությունյան «Հետաքրքրաշարժ հայոց լեզու» և գեղարվեստական գրականություն, որն առնչվում է տվյալ մասնագիտությանը	0,5	Բանավոր հարցում, գրավոր աշխատանք	ՊԳ1, 6, 7
4.	Հոմանիշներ և հակահիշներ, համանուններ, հարանուններ	«Հայկական ավանդապատումներ» Է Հայկ և Բել Է Տիգրան և Աժդահակ Է Արա Գեղեցիկ և Շամիրամ «Հին հունական լեզուներ ու առասպելներ» Է Հերակլես Է Արգոնավորդներ:	0,5	Բանավոր հարցում, գրավոր աշխատանք	ՊԳ1, 6, 7, 2

⁷ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

5.	Բառապաշարի տարբեր շերտերը (համագործածական, գրքային, առօրյա-խոսակցական)	Ա. Աբրահամյան «Բառ և խոսք» Ն. Մկրտչյան «Բառերի կենսագրությունից» Կիմ Բակշի «Քարե սիմֆոնիա» Վարդգես Պետրոսյան «Հայկական էսքիզներ»	0,5	Բանավոր հարցում, գրավոր աշխատանք	ՊԳ1, 6, 7, 2
6.	Տվյալ մասնագիտության հետ կապված փոխառություններ, օտարաբանություններ, նորաբանություններ և հնաբանություններ	Ակ. Բակունց «Բրուտի տղան», «Հովնաթան Մարչ» Ղ. Աղայան «Տորք Անգեղ», Հեփեստոսի մասին առասպելը՝ Ա. Կունի «Հին հունական լեգենդներ և առասպելներ» գրքից Գ. Նիկոլանա «Ճակատամարտ ճանապարհին» վեպից հատվածներ	0,5	Բանավոր հարցում, գրավոր աշխատանք	ՊԳ1, 6, 7, 3
7.	Ճիշտ խոսենք և գրենք Թերասությունների և թյրուսացություններ (ուղղագրական, հոլովական, խնդրառական, խոնարհման և այլ կարգի սխալներ)	Հ. Պարոնյան «Ազգային ջոջեր»	0,5	Բանավոր հարցում, գրավոր աշխատանք	ՊԳ1, 6, 7
8.	Հայերենի կետադրությունը:	Գեղարվեստական գրականության ընտրովի հատվածներ Համո Սահյանի «Հայաստանը երգերի մեջ», Պ, Սևակի «Մարդը ափի մեջ», Ակ. Բակունցի «Մթնաձոր» ժողովածուներից	1	Բանավոր հարցում, գրավոր աշխատանք	ՊԳ1, 6, 7
9.	Ոճաբանություն, ոճերի տեսակները՝ վարչական, գեղարվեստական, հրապարակախոսական, առօրյա - խոսակցական, անհատական:	Մասնագիտական որևէ դասագիրք , ՀՀ Սահմանադրություն, Ղ. Աղայանի «Անահիտ» հեքիաթից արհեստների առնչվող ընտրովի հատվածներ	0,5	Բանավոր հարցում, գրավոր աշխատանք	ՊԳ1, 6, 7

10.	Գործնական գրություններ՝ նամակ, լիազորագիր, դիմում, ինքնակենսագրություն, բացատրագիր, բնութագիր, տեղեկանք, քաղվածք արձանագրություն և այլն:	Բնագրային և փաստավավերագրական փաստաթղթեր մեծերի կյանքից, հուշեր (Ռ. Զարյան «Հուշապատում», Վ. Տերյան, Դ. Վարուժան «Նամականի») Գեղարվեստական գրականության ընտրովի հատվածներ՝ Նար - Դոս «Աննա Սարոյան»	1	Բանավոր հարցում, գրավոր աշխատանք	ՊԳ1, 6, 7
-----	--	---	---	----------------------------------	-----------

12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ⁸	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ⁹
1.	Խոսքի մշակույթի լեզվական արտահայտչամիջոցների հնարավորությունները և կիրառությունները համացանցում	Մոցիալական ցանցերի խոսքային մշակույթը	Ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Բանավոր հարցում, սահիկաշարի ներկայացում, հավաքած օրինակների դիտարկում և քննարկում	ՊԳ1, 6, 7
2.	Աշխատաշուկային համապատասխան լեզվական մշակույթ	Լեզվական նորմա, գրական նորմա, ոճական նորմա	Ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Բանավոր հարցում	ՊԳ1, 6, 7

⁸ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁰

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	-
Մարքեր, սարքավորումներ	
Համակարգչային ծրագրեր	

¹⁰ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹¹:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում

¹¹«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Հայոց լեզվի ծագումը: Մեսրոպ Մաշտոցն ու հայոց այբուբենը, լեզվի զարգացման փուլերը:
2. Ճարտասանություն կամ պերճախոսություն, հոետորություն
3. Հայերենի ուղղագրությունն ու ուղղախոսությունը:
4. Հոմանիշներ և հականիշներ
5. Համանուններ, հարանուններ
6. Բառապաշարի տարբեր շերտերը (համագործածական, գրքային, առօրյա- խոսակցական)
7. Փոխառություններ, օտարաբանություններ, նորաբանություններ և հնաբանություններ
8. Թերասությունների և թյուրասացություններ (ուղղագրական, հոլովական, խնդրառական, խոնարհման և այլ կարգի սխալներ
9. Հայերենի կետադրությունը
10. Ոճաբանություն, ոճերի տեսակները՝ վարչական, գեղարվեստական
11. Ոճաբանություն, ոճերի տեսակները՝ հրապարակախոսական, առօրյա - խոսակցական, անհատական:
12. Գործնական գրություններ՝ նամակ, լիազորագիր, դիմում, ինքնակենսագրություն
13. Գործնական գրություններ՝ բացատրագիր, բնութագիր, տեղեկանք, քաղվածք արձանագրություն
14. Բնագրային և փաստավավերագրական փաստաթղթեր մեծերի կյանքից, հուշագրություն

14.4. Գնահատման չափանիշները.

- Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ժամանակ՝ բանավոր հարցման, ինքնուրույն աշխատանքի, գրավոր աշխատանքների միջոցով և ընթացիկ ստուգման ժամանակ :
- Գործնական աշխատանքները՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ.:
- Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն`	011401.00.6 Մասնագիտական մանկավարժություն <i>/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/</i>
Կրթական ծրագիր`	011401.19.6 Հայոց լեզու եւ գրականություն <i>/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/</i>
Որակավորման աստիճան`	Մանկավարժության բակալավր <i>/բակալավր, մագիստրատուրա/</i>

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/Բ-028 «ԽՈՍՔԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ»			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	30	Դասախոսություն	14
			Գործնական աշխատանք	16
	Ինքնուրույն	30		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Դասընթացի նպատակն է սովորողի մեջ մշակել և կատարելագործել ժամանակակից գրական հայերենի պահանջներին համապատասխան խոսք կառուցելու, իր խոսքը վերահսկելու, բարբառային, ժարգոնային արտահայտություններից մաքրելու, մայրենի լեզվով տարբեր բնույթի տեքստեր և գրականություն կարդալու, կարդացած գրական երկը ինքնուրույնաբար մեկնաբանելու կարողություններ:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա.</u></p> <p>Հայերենի հիմնական կանոնակարգերը, բարեկիրթ խոսքին բնորոշ հիմնական բառերն ու արտահայտությունները: Կարողանա հասկանալ քերականական գույքաձևությունները: Կարողանա գործնականում կիրառել դրանք: Տալ համակարգված և հիմնավոր պատկերացում գրական, լեզվական, ոճական նորմաների վերաբերյալ, որոնք կիրառելի են ժամանակակից հայերենի համար: Կազմել տեքստեր գիտական և գործնական շփումների ու հարաբերությունների</p>			

	<p>Ժամանակ Ձևավորել ապագա մանկավարժին հատուկ հաղորդակցական կուլտուրա:</p> <p><u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.</u></p> <p>Ձևավորել բանավոր խոսքի կուլտուրա և գրավոր խոսքի բարձր մակարդակ, մշակել խոսքային գործունեության այնպիսի ձև, որը հնարավորություն կընձեռի բարի դրացիական հարաբերություններ ստեղծելու համար, ընկալել խոսքային կառույցի լեզվական կաղապարները, վերլուծել դրանք, եթե դրանք չեն դիտարկվել ուսումնառության ընթացքում: Ունակ կլինի հասկանալու խոսքային կուլտուրայի խնդիրները և գնահատելու դրանք, կկարողանա գործնականում կիրառել գիտելիքները, առաջ քաշել խնդիրներ և լուծել դրանք:</p> <p><u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ճիշտ շեշտադրել բառերը, 2. ճիշտ արտաբերել բառերն ու արտահայտությունները, 3. քերականորեն գրագետ կապակցել բառերը, 4. գրագետ գրել և արտաբերել ատարալեզու բառերը, 5. գրագետ գրել. 6. ճանաչել խոսքի ոճերը. 7. ձևակերպել գործնական գրություններ, գրագետ գրել, շարադրել մտքերը:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p><i>Թեմա 1.</i> Հայոց լեզվի ծագումը: Մեսրոպ Մաշտոցն ու հայոց այբուբենը, լեզվի զարգացման փուլերը:</p> <p><i>Թեմա 2.</i> Ճարտասանություն կամ պերճախոսություն, հոնտորություն</p> <p><i>Թեմա 3.</i> Հայերենի ուղղագրությունն ու ուղղախոսությունը:</p> <p><i>Թեմա 4.</i> Հոմանիշներ և հականիշներ, համանուններ, հարանուններ</p> <p><i>Թեմա 5.</i> Բառապաշարի տարբեր շերտերը (համագործածական, գրքային, առօրյա- խոսակցական)</p> <p><i>Թեմա 6.</i> Տվյալ մասնագիտության հետ կապված փոխառություններ, օտարաբանություններ,</p>

	<p>նորաբանություններ և հնաբանություններ</p> <p><i>Թեմա 7.</i> Ճիշտ խոսենք և գրենք Թերասությունների և թյուրասացություններ (ուղղագրական, հոլովական, խնդրառական, խոնարհման և այլ կարգի սխալներ</p> <p><i>Թեմա 8.</i> Հայերենի կետադրությունը:</p> <p><i>Թեմա 9.</i> Ոճաբանություն, ոճերի տեսակները՝ վարչական, գեղարվեստական, հրապարակախոսական, առօրյա - խոսակցական, անհատական:</p> <p><i>Թեմա 10.</i> Գործնական գրություններ՝ նամակ, լիազորագիր, դիմում, ինքնակենսագրություն, բացատրագիր, բնութագիր, տեղեկանք, քաղվածք արձանագրություն և այլն: Բնագրային և փաստավավերագրական փաստաթղթեր մեծերի կյանքից, հուշեր</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ժամանակ՝ բանավոր հարցման, ինքնուրույն աշխատանքի, գրավոր աշխատանքների միջոցով և ընթացիկ ստուգման ժամանակ : ▪ Գործնական աշխատանքները՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ.: ▪ Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
<p>Գրականություն</p>	<p><i>Պարտադիր՝</i></p> <p>Պ.Պողոսյան, Ոճագիտության և խոսքի մշակույթի հիմունքներ, երկու գրքով</p> <p>Գ.Զահուկյան, Հայոց լեզվի տեսության հիմունքները</p> <p>Ս.Էլոյան, Նորաբանությունների բառարան</p> <p>Յուրի Ավետիսյան, Արտաշես Սարգսյան և ուրիշներ, Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ</p> <p>Լ. Եզեկյան, Խոսքի ճշտություն և ճշգրտություն</p> <p>Ն.Վ. Ներսիսյան, Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ</p> <p>Ավետիսյան, Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, գիրք Ա, Բ</p> <p>Գաբրիելյան Վ., Գրավոր խոսք</p> <p>Դավթյան Ռ. , Լեզու և խոսք, Ուսումնական ձեռնարկ</p> <p>Բեդիրյան Պ., Ժմ/կից հայերենի դարձվածաբանություն</p>

	<p><i>Լրացուցիչ</i></p> <p>Բարսեղյան, Ուղղագրական-ուղղագրական բառարան Սուքիասյան, Հայոց լեզվի հոմանիշների բառարան Դավթյան, Խոսքի արվեստ</p>
--	---

Հեռակա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/բ-028 «ԽՈՍՔԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ»			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	10	Դասախոսություն	4
			Գործնական աշխատանք	6
	Ինքնուրույն	50		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգաք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Դասընթացի նպատակն է սովորողի մեջ մշակել և կատարելագործել ժամանակակից գրական հայերենի պահանջներին համապատասխան խոսք կառուցելու, իր խոսքը վերահսկելու, բարբառային, ժարգոնային արտահայտություններից մաքրելու, մայրենի լեզվով տարբեր բնույթի տեքստեր և գրականություն կարդալու, կարդացած գրական երկը ինքնուրույնաբար մեկնաբանելու կարողություններ:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա.</u></p> <p>Հայերենի հիմնական կանոնակարգերը, բարեկիրթ խոսքին</p>			

	<p>բնորոշ հիմնական բառերն ու արտահայտությունները: Կարողանա հասկանալ քերականական զուգաձևությունները: Կարողանա գործնականում կիրառել դրանք: Տալ համակարգված և հիմնավոր պատկերացում գրական, լեզվական, ոճական նորմաների վերաբերյալ, որոնք կիրառելի են ժամանակաից հայերենի համար: Կազմել տեսքտեր գիտական և գործնական շփումների ու հարաբերությունների ժամանակ Ձևավորել ապագա մանկավարժին հատուկ հաղորդակցական կուլտուրա:</p> <p><u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.</u></p> <p>Ձևավորել բանավոր խոսքի կուլտուրա և գրավոր խոսքի բարձր մակարդակ, մշակել խոսքային գործունեության այնպիսի ձև, որը հնարավորություն կընձեռի բարի դրացիական հարաբերություններ ստեղծելու համար, ընկալել խոսքային կառույցի լեզվական կաղապարները, վերլուծել դրանք, եթե դրանք չեն դիտարկվել ուսումնառության ընթացքում: Ունակ կլինի հասկանալու խոսքային կուլտուրայի խնդիրները և գնահատելու դրանք, կկարողանա գործնականում կիրառել գիտելիքները, առաջ քաշել խնդիրներ և լուծել դրանք:</p> <p><u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ճիշտ շեշտադրել բառերը, 2. Ճիշտ արտաբերել բառերն ու արտահայտությունները, 3. քերականորեն գրագետ կապակցել բառերը, 4. գրագետ գրել և արտաբերել ատարալեզու բառերը, 5. գրագետ գրել. 6. ճանաչել խոսքի ոճերը. 7. ձևակերպել գործնական գրություններ, գրագետ գրել, շարադրել մտքերը:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p><i>Թեմա 1.</i> Հայոց լեզվի ծագումը: Մեսրոպ Մաշտոցն ու հայոց այբուբենը, լեզվի զարգացման փուլերը: Ճարտասանություն կամ պերճախոսություն, հռետորություն: Հայերենի ուղղագրությունն ու ուղղախոսությունը: Հոմանիշներ և հականիշներ, համանուններ, հարանուններ:</p> <p>Բառապաշարի տարբեր շերտերը (համագործածական, գրքային, առօրյա- խոսակցական)</p> <p><i>Թեմա 2.</i> Տվյալ մասնագիտության հետ կապված</p>

	<p>փոխառություններ, օտարաբանություններ, նորաբանություններ և հնաբանություններ: Ճիշտ խոսենք և գրենք Թերասությունների և թյուրասացություններ (ուղղագրական, հոլովական, խնդրառական, խոնարհման և այլ կարգի սխալներ: Հայերենի կետադրությունը: Ոճաբանություն, ոճերի տեսակները՝ վարչական, գեղարվեստական, հրապարակախոսական, առօրյա - խոսակցական, անհատական: Գործնական գրություններ՝ նամակ, լիազորագիր, դիմում, ինքնակենսագրություն, բացատրագիր, բնութագիր, տեղեկանք, քաղվածք արձանագրություն և այլն: Բնագրային և փաստավավերագրական փաստաթղթեր մեծերի կյանքից, հուշեր</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ժամանակ՝ բանավոր հարցման, ինքնուրույն աշխատանքի, գրավոր աշխատանքների միջոցով և ընթացիկ ստուգման ժամանակ : ▪ Գործնական աշխատանքները՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ.: ▪ Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
<p>Գրականություն</p>	<p><i>Պարտադիր՝</i></p> <p>Պ. Պողոսյան, Ոճագիտության և խոսքի մշակույթի հիմունքներ, երկու գրքով Գ. Զահուկյան, Հայոց լեզվի տեսության հիմունքները Ս. Էլոյան, Նորաբանությունների բառարան Յուրի Ավետիսյան, Արտաշես Սարգսյան և ուրիշներ, Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ Լ. Եզեկյան, Խոսքի ճշտություն և ճշգրտություն Ն. Վ. Ներսիսյան, Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ Ավետիսյան, Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, գիրք Ա, Բ Գաբրիելյան Վ., Գրավոր խոսք Դավթյան Ռ. , Լեզու և խոսք, Ուսումնական ձեռնարկ Բեդիրյան Պ., Ժմ/կից հայերենի դարձվածաբանություն</p> <p><i>Լրացուցիչ՝</i></p> <p>Բարսեղյան, Ուղղագրական-ուղղագրական բառարան Սուքիասյան, Հայոց լեզվի հոմանիշների բառարան</p>

	Դավթյան, Խոսքի արվեստ
--	-----------------------